

I

(Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2022/1031,

annettu 23 päivänä kesäkuuta 2022,

kolmansien maiden talouden toimijoiden, tavaroiden ja palvelujen pääsystä unionin julkisten hankintojen ja käyttöoikeussopimusten markkinoille sekä unionin talouden toimijoiden, tavaroiden ja palvelujen kolmansien maiden julkisten hankintojen ja käyttöoikeussopimusten markkinoille pääsyä koskevia neuvotteluja tukevista menettelyistä (kansainvälisten julkisten hankintojen väline – IPI)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 21 artiklan mukaisesti unioni määrittelee ja toteuttaa yhteistä politiikkaa ja toimintaa sekä parantaa yhteistyötä kaikilla kansainvälisten suhteiden aloilla tavoitteenaan esimerkiksi kannustaa kaikkien maiden yhdentymistä maailmantalouteen muun muassa poistamalla asteittain kansainvälisen kaupan esteitä.
- (2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 206 artiklassa määrätään, että perustamalla tulliliiton unioni edistää yhteisen edun mukaisesti maailmankaupan sopusointuista kehitystä, kansainvälistä kauppaa ja ulkomaisia suoria sijoituksia koskevien rajoitusten asteittaista poistamista sekä tulli- ja muiden esteiden purkamista.
- (3) SEUT 26 artiklan mukaisesti unioni hyväksyy toimenpiteet, joiden tarkoituksena on toteuttaa sisämarkkinat, jotka käsittävät alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus taataan perussopimusten mukaisesti, tai joiden tarkoituksena on varmistaa sisämarkkinoiden toiminta. Kolmansien maiden talouden toimijoiden, tavaroiden ja palvelujen pääsy unionin julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille kuuluu yhteisen kauppapolitiikan piiriin.

⁽¹⁾ EUVL C 264, 20.7.2016, s. 110.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 9. kesäkuuta 2022 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 17. kesäkuuta 2022.

- (4) Tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (1994) III artiklan 8 kohdassa ja palvelukaupan yleissopimuksen XIII artiklassa jätetään julkiset hankinnat Maailman kauppajärjestön (WTO) tärkeimpien monenvälisten sääntöjen ulkopuolelle.
- (5) WTO:n puitteissa ja kahdenvälisen suhteidensa kautta unioni kannattaa unionin ja sen kauppakumppaneiden kansainvälisten julkisten hankintojen ja käyttöoikeussopimusten markkinoiden kunnianhimoista avaamista vastavuoroisuuden hengessä ja molempia osapuolia hyödyttäen.
- (6) Julkisia hankintoja koskevassa useammankeskeisessä WTO:n sopimuksessa ja unionin kauppasopimuksissa, joihin sisältyy julkisia hankintoja koskevia määräyksiä, määrätään unionin talouden toimijoiden pääsystä ainoastaan kyseisten sopimusten osapuolina olevien kolmansien maiden julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille.
- (7) Jos kolmas maa on julkisia hankintoja koskevan WTO:n sopimuksen osapuoli tai on tehnyt unionin kanssa kauppasopimuksen, johon sisältyy julkisia hankintoja koskevia määräyksiä, komission olisi noudatettava kyseisissä sopimuksissa määrättyjä neuvottelumekanismeja tai riitojenratkaisumenettelyjä, jos rajoittavat käytännöt liittyvät julkisiin hankintoihin, jotka kuuluvat kyseisen kolmannen maan unionin suhteen tekemien markkinoillepääsyä koskevien sitoumusten piiriin.
- (8) Monet kolmannet maat ovat haluttomia avaamaan julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoita kansainväliselle kilpailulle tai parantamaan pääsyä kyseisille markkinoille. Sen seurauksena unionin talouden toimijat kohtaavat julkisia hankintoja koskevia rajoittavia käytäntöjä monissa kolmansissa maissa, minkä vuoksi menetetään merkittäviä kaupankäyntimahdollisuuksia.
- (9) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 654/2014^(*) säädetään säännöistä ja menettelyistä sen varmistamiseksi, että unioni voi harjoittaa tekemiensä kansainvälisten kauppasopimusten mukaisia oikeuksiaan. Tällaisten kansainvälisten sopimusten soveltamisalan ulkopuolelle jääneiden talouden toimijoiden, tavaroiden ja palvelujen kohtelusta ei ole olemassa vastaavia sääntöjä eikä menettelyjä.
- (10) Kansainväliset markkinoillepääsyä koskevat sitoumukset, jotka unioni on tehnyt kolmansien maiden suhteen julkisten hankintojen ja käyttöoikeussopimusten alalla, edellyttävät muun muassa sitä, että kyseisten kolmansien maiden talouden toimijoita kohdellaan yhdenvertaisesti. Tämän asetuksen nojalla hyväksytyt toimenpiteet voidaan näin ollen soveltaa ainoastaan sellaisten kolmansien maiden talouden toimijoihin, tavaroihin tai palveluihin, jotka eivät ole osapuolina julkisia hankintoja koskevassa useammankeskeisessä WTO:n sopimuksessa tai unionin kanssa tehdyissä kahden- tai monenvälisissä kauppasopimuksissa, joihin sisältyy sitoumuksia pääsystä julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille, taikka sellaisten maiden talouden toimijoihin, tavaroihin tai palveluihin, jotka ovat osapuolina tällaisissa sopimuksissa mutta ainoastaan sellaisten tavaroiden tai palvelujen julkisia hankintoja tai käyttöoikeussopimuksia koskevissa menettelyissä, jotka eivät kuulu kyseisten sopimusten soveltamisalaan. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2014/23/EU^(*), 2014/24/EU^(*) ja 2014/25/EU^(*) mukaisesti ja kuten kolmansien maiden tarjoajien ja tavaroiden osallistumista unionin julkisten hankintojen markkinoille koskevista ohjeista 24 päivänä heinäkuuta 2019 annetussa komission tiedonannossa selvennetään, sellaisilla kolmansien maiden talouden toimijoilla, joilla ei ole sopimusta, jossa määrätään EU:n julkisten hankintojen markkinoiden avaamisesta, tai joiden tavarat, palvelut ja rakennusurakat eivät kuulu tällaisen sopimuksen piiriin, ei ole taattua pääsyä EU:n hankintamenettelyihin ja ne saatetaan sulkea niistä pois.
- (11) Tämän asetuksen nojalla hyväksytyjen toimenpiteiden tehokas soveltaminen edellyttää talouden toimijoita, tavaroita ja palveluja koskevia selkeitä alkuperäsääntöjä, jotta voidaan parantaa unionin talouden toimijoiden pääsyä tiettyjen kolmansien maiden julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 654/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, unionin oikeuksien harjoittamisesta kansainvälisten kauppasääntöjen soveltamista ja täytäntöönpanoa varten ja yhteisön menettelyistä yhteisessä kauppapolitiikassa kansainvälisen kaupan säännöissä yhteisölle annettujen, erityisesti Maailman kauppajärjestössä (WTO) käyttöön otettujen oikeuksien käyttämisen varmistamiseksi annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 3286/94 muuttamisesta (EUVL L 189, 27.6.2014, s. 50).

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 1).

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65).

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

- (12) Tavarankäytön alkuperä olisi määritettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 (7) 60 artiklan mukaisesti.
- (13) Palvelun alkuperä olisi määritettävä sitä tarjoavan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön alkuperän perusteella. Oikeushenkilön alkuperänä olisi pidettävä sitä maata, jonka lainsäädännön mukaisesti oikeushenkilö on perustettu tai muulla tavoin järjestetty ja jonka alueella oikeushenkilö harjoittaa olennaista liiketoimintaa. Jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustettujen tai muulla tavoin järjestettyjen oikeushenkilöiden alkuperän olisi katsottava olevan unionissa vain, jos niillä on suora ja tosiasiallinen yhteys jäsenvaltion talouteen. Jotta voitaisiin estää kansainvälisten julkisten hankintojen välineen (IPI) toimenpiteiden mahdollinen kiertäminen, sellaisten ulkomaisessa määräysvallassa tai omistuksessa olevien oikeushenkilöiden, jotka eivät harjoita olennaista liiketoimintaa kolmannen maan alueella tai sen jäsenvaltion alueella, jonka lainsäädännön mukaisesti ne on perustettu tai muulla tavoin järjestetty, alkuperä voidaan joutua määrittämään myös ottamalla huomioon muita tekijöitä, kuten omistajien tai muiden kyseiseen oikeushenkilöön määräysvaltaa käyttävien henkilöiden alkuperä.
- (14) Arvioidessaan tiettyjen sellaisten toimenpiteiden tai käytäntöjen olemassaoloa kolmannessa maassa, jotka voisivat aiheuttaa häiriön unionin talouden toimijoiden, tavaroiden tai palvelujen pääsyssä kyseisen kolmannen maan julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille, komission olisi tutkittava, missä määrin asianomaisen kolmannen maan julkisia hankintoja tai käyttöoikeussopimuksia koskevalla lainsäädännöllä, säännöllä tai muilla toimenpiteillä varmistetaan kansainvälisten standardien mukainen avoimuus eikä aiheuteta unionin talouden toimijoihin, tavaroihin tai palveluihin kohdistuvia vakavia ja toistuvia rajoituksia. Lisäksi komission olisi tutkittava, missä määrin yksittäiset kolmansien maiden hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt hyväksyvät tai ylläpitävät unionin talouden toimijoihin, tavaroihin tai palveluihin kohdistuvia rajoittavia käytäntöjä.
- (15) Komissiolla olisi oltava mahdollisuus käynnistää milloin tahansa läpinäkyvä tutkimus väitetyistä rajoittavista toimenpiteistä tai käytännöistä, joita kolmas maa on hyväksynyt tai ylläpitää.
- (16) Koska unionin yleisenä toimintapoliittisena tavoitteena on tukea vähiten kehittyneiden maiden talouskasvua ja niiden yhdentymistä globaaleihin arvoketjuihin, komission ei pitäisi aloittaa tutkimusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 978/2012 (8) liitteessä IV luetelluista maista, jotka hyötyvät "Kaikki paitsi aset" -järjestelystä.
- (17) Tutkimusta suorittaessaan komission olisi pyydettävä kyseistä kolmatta maata ryhtymään neuvotteluihin, joiden tavoitteena on poistaa tai korjata kaikki rajoittavat toimenpiteet tai käytännöt ja sitä kautta parantaa unionin talouden toimijoiden, tavaroiden ja palvelujen mahdollisuuksia päästä julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille kyseisessä kolmannessa maassa.
- (18) On äärimmäisen tärkeää, että tutkimus suoritetaan läpinäkyvästi. Raportti tutkimuksen tärkeimmistä tuloksista olisi sen vuoksi asetettava julkisesti saataville.
- (19) Jos tutkimuksessa vahvistetaan rajoittavien toimenpiteiden tai käytäntöjen olemassaolo eivätkä neuvottelut asianomaisen kolmannen maan kanssa johda tyydyttäviin korjaaviin toimenpiteisiin, joilla korjataan vakava ja toistuva häiriö unionin talouden toimijoiden, tavaroiden ja palvelujen markkinoillepääsyssä kohtuullisen ajanjakson kuluessa, tai jos asianomainen kolmas maa kieltäytyy aloittamasta neuvotteluja, komission olisi hyväksyttävä tämän asetuksen nojalla IPI-toimenpiteiden pistemäärän oikaisun tai tarjousten poissulkemisen muodossa, jos se katsoo tällaisen hyväksymisen olevan unionin edun mukaista.
- (20) Sen määrittämiseksi, onko IPI-toimenpiteiden hyväksyminen unionin edun mukaista, olisi arvioitava kokonaisuutena kaikkia eri etuja, mukaan lukien unionin talouden toimijoiden edut. Komission olisi punnittava tällaisen toimenpiteiden hyväksymisen seurauksia suhteessa siihen, miten se vaikuttaa unionin laajempiin etuihin. On tärkeää, että erityistä huomiota kiinnitetään yleiseen tavoitteeseen, joka koskee vastavuoroisuuden saavuttamista avaamalla kolmansien maiden markkinoita ja parantamalla unionin talouden toimijoiden markkinoillepääsyn mahdollisuuksia. Olisi myös otettava huomioon tavoite, joka koskee hankintaviranomaisille ja hankintayksiköille sekä talouden toimijoille aiheutuvan tarpeettoman hallinnollisen rasitteen rajoittamista.

(7) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1).

(8) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 978/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 732/2008 kumoamisesta (EUVL L 303, 31.10.2012, s. 1).

- (21) Pistemäärän oikaisua olisi sovellettava ainoastaan asianomaisesta kolmannelta maasta peräisin olevien talouden toimijoiden jättämien tarjousten arviointiin. Tällainen toimenpide ei saisi vaikuttaa hintaan, joka maksetaan tarjouskilpailun voittajan kanssa tehtävän sopimuksen perusteella. Jos hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt päättävät tarjousten arvioinnissaan käyttää hintaa tai kustannusta ainoana sopimuksentekoperusteena, pistemäärän oikaisun taso olisi asetettava huomattavasti korkeammaksi IPI-toimenpiteen vastaavan tehokkuuden varmistamiseksi.
- (22) IPI-toimenpiteitä olisi sovellettava tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluviin julkisia hankintoja koskeviin menettelyihin, mukaan lukien puitesopimukset ja dynaamiset hankintajärjestelmät. Jos erillissopimus tehdään dynaamisessa hankintajärjestelmässä, johon sovelletaan IPI-toimenpidettä, IPI-toimenpiteitä olisi sovellettava myös kyseiseen erillissopimukseen. Hankintaviranomaisille ja hankintayksiköille aiheutuvan hallinnollisen kokonaisuuden rajoittamiseksi IPI-toimenpiteitä ei kuitenkaan pitäisi soveltaa tietyn kynnysarvon alittaviin sopimuksiin. Mahdollisen kaksinkertaisen soveltamisen välttämiseksi IPI-toimenpiteitä ei pitäisi soveltaa puitesopimuksen perusteella tehtyihin sopimuksiin, jos IPI-toimenpiteitä on jo sovellettu kyseisen puitesopimuksen tekovaiheessa.
- (23) IPI-toimenpiteen mahdollisen kiertämisen välttämiseksi tarjouskilpailun voittajille olisi asetettava asianmukaisia velvoitteita. Kyseisiä velvoitteita olisi sovellettava ainoastaan IPI-toimenpiteen kohteena oleviin julkisia hankintoja koskeviin menettelyihin sekä puitesopimuksen perusteella tehtyihin sopimuksiin, jos tällaisten sopimusten arvo vastaa vähintään tiettyä kynnysarvoa ja jos kyseinen puitesopimus on IPI-toimenpiteen kohteena.
- (24) Jos kolmas maa käy unionin kanssa sisältöä koskevia ja pitkälle edenneitä neuvotteluja markkinoillepääsystä julkisten hankintojen alalla poistaakseen tai korjataakseen häiriön unionin talouden toimijoiden, tavaroiden tai palvelujen pääsyssä sen julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille, komission olisi voitava neuvottelujen aikana keskeyttää asianomaista kolmatta maata koskevien IPI-toimenpiteiden soveltamisen.
- (25) On tärkeää, että hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt soveltavat IPI-toimenpiteitä unionissa yhdenmukaisesti. Jotta hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden erilaiset hallinnolliset valmiudet voidaan ottaa huomioon, jäsenvaltioiden olisi voitava tiettyjen tiukkojen vaatimusten täytyessä pyytää vapautusta IPI-toimenpiteistä paikallisten hankintaviranomaisten rajoitetulle luettelolle. Tarkastaessaan jäsenvaltioiden ehdottamia paikallisten hankintaviranomaisten luetteloja, on tärkeää, että komissio ottaa huomioon kyseisten hankintaviranomaisten erityistilanteen muun muassa väestömäärän ja maantieteellisen sijainnin suhteen. Tällainen vapautus voisi liittyä myös julkisia hankintoja koskeviin menettelyihin, joita kyseisten hankintaviranomaisten olisi voitava toteuttaa puitesopimusten tai dynaamisten hankintajärjestelmien nojalla.
- (26) Hankintaviranomaisilla ja hankintayksiköillä on ehdottomasti oltava mahdollisuus ostaa kilpailukykyisillä hinnoilla laadukkaita tuotteita, jotka vastaavat niiden hankintavaatimuksia. Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden olisi sen vuoksi voitava olla soveltamatta IPI-toimenpiteitä, joilla rajoitetaan sitoumusten piiriin kuulumattomien tavaroiden ja palvelujen markkinoillepääsyä, jos saatavilla ei ole unionista peräisin olevia tai sitoumusten piiriin kuuluvia tavaroita tai palveluja, jotka täyttävät hankintaviranomaisen tai hankintayksikön vaatimukset, tai keskeisen julkisen politiikan tarpeiden turvaamiseksi, esimerkiksi kansanterveyteen ja ympäristönsuojeluun liittyvistä pakottavista syistä. Kun hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt soveltavat kyseisiä poikkeuksia, komissiolle olisi ilmoitettava asiasta hyvissä ajoin ja kattavasti, jotta tämän asetuksen täytäntöönpanoa voidaan seurata asianmukaisesti.
- (27) Jos hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt soveltavat IPI-toimenpiteitä väärin, niin että tämä vaikuttaa kielteisesti julkisia hankintoja koskevaan menettelyyn osallistumiseen oikeutettujen talouden toimijoiden mahdollisuuksiin, olisi sovellettava neuvoston direktiivejä 89/665/ETY⁽⁹⁾ ja 92/13/ETY⁽¹⁰⁾. Asianomaisten talouden toimijoiden olisi voitava käynnistää muutoksenhakumenettely mainittujen direktiivien täytäntöönpanemiseksi annetun kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jos esimerkiksi kyseiset talouden toimijat katsovat, että kilpaileva talouden toimija olisi

⁽⁹⁾ Neuvoston direktiivi 89/665/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1989, julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 395, 30.12.1989, s. 33).

⁽¹⁰⁾ Neuvoston direktiivi 92/13/ETY, annettu 25 päivänä helmikuuta 1992, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjä koskevien yhteisön sääntöjen soveltamiseen liittyvien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 76, 23.3.1992, s. 14).

pitänyt sulkea pois tai tarjous olisi pitänyt asettaa alemmalle sijalle IPI-toimenpiteen soveltamisen vuoksi. Komission olisi myös voitava soveltaa direktiivin 89/665/ETY 3 artiklan tai direktiivin 92/13/ETY 8 artiklan mukaista oikaisumenettelyä.

- (28) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽¹¹⁾ mukaisesti.
- (29) Tutkimusmenettelyä olisi sovellettava IPI-toimenpiteen hyväksymistä, peruuttamista, keskeyttämistä, uudelleen käynnistämistä tai pidentämistä koskevan täytäntöönpanosäädöksen antamiseen, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/1843⁽¹²⁾ perustetun kaupan esteitä käsittelevän komitean olisi avustettava komissiota. Koska IPI-toimenpiteillä voi olla erilaisia vaikutuksia unionin julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoihin, olisi mukautettava komiteamenettelyä, jota sovelletaan ehdotuksiin täytäntöönpanosäädöksiksi, joissa säädetään tarjousten poissulkemisesta, ja sovellettava tällaisissa tapauksissa asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.
- (30) Komission olisi voitava tarvittaessa ja unionin julkisia hankintoja koskevan lainsäädäntökehiksen soveltamiseen vaikuttavissa asioissa pyytää neuvoa neuvoston päätöksellä 71/306/ETY⁽¹³⁾ perustetulta julkisia hankintoja käsittelevältä neuvoa-antavalta komitealta.
- (31) Tämän asetuksen nojalla saatuja tietoja olisi käytettävä ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten niitä pyydettiin, ja ottaen asianmukaisesti huomioon sovellettavat unionin ja kansalliset tietosuojaja- ja luottamuksellisuusvaatimukset. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1049/2001⁽¹⁴⁾ sekä direktiivin 2014/23/EU 28 artiklaa, direktiivin 2014/24/EU 21 artiklaa ja direktiivin 2014/25/EU 39 artiklaa olisi sovellettava vastaavasti.
- (32) Paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen⁽¹⁵⁾ mukaisesti ja muun muassa erityisesti jäsenvaltioille aiheutuvan hallinnollisen rasitteen vähentämiseksi komission olisi säännöllisesti tarkasteltava uudelleen tämän asetuksen soveltamisalaa, toimivuutta ja tehokkuutta. Tällaisessa uudelleentarkastelussa olisi käsiteltävä muun muassa mahdollisuutta käyttää kaikkia käytettävissä olevia välineitä tietojenvaihdon helpottamiseksi, muun muassa sähköisiä hankintavälineitä, kuten vakioomuotoisia lomakkeita julkisiin hankintoihin liittyvien ilmoitusten julkaisemiseksi komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/1780⁽¹⁶⁾ mukaisesti, sekä hankintaviranomaisille ja hankintayksiköille tämän asetuksen soveltamisesta aiheutuvaa rasitetta. Komission olisi annettava arvioinnistaan kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle ja esitettävä tarvittaessa asianmukaisia lainsäädäntöehdotuksia.
- (33) Unionin toimielinten omaan lukuunsa tekemiin hankintasopimuksiin sovellettavat julkisia hankintoja koskevat säännöt ja periaatteet vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) 2018/1046⁽¹⁷⁾, joten ne eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaa. Asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 mukaisesti kyseiset

⁽¹¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/1843, annettu 6 päivänä lokakuuta 2015, unionin menettelyistä yhteisessä kauppapolitiikassa kansainvälisen kaupan säännöissä unionille annettujen, erityisesti Maailman kauppajärjestössä (WTO) käyttöön otettujen oikeuksien käyttämisen varmistamiseksi (EUVL L 272, 16.10.2015, s. 1).

⁽¹³⁾ Neuvoston päätös 71/306/ETY, tehty 26 päivänä heinäkuuta 1971, julkisia rakennusurakoita koskevia sopimuksia käsittelevän neuvoa-antavan komitean perustamisesta (EYVL L 185, 16.8.1971, s. 15).

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43).

⁽¹⁵⁾ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽¹⁶⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/1780, annettu 23 päivänä syyskuuta 2019, vakiolomakkeiden vahvistamisesta julkisiin hankintoihin liittyvien ilmoitusten julkaisemista varten ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1986 kumoamisesta (sähköiset lomakkeet) (EUVL L 272, 25.10.2019, s. 7).

⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

säännöt perustuvat direktiiveissä 2014/23/EU ja 2014/24/EU vahvistettuihin sääntöihin. Sen vuoksi on aiheellista arvioida, olisiko tässä asetuksessa vahvistettuja sääntöjä ja periaatteita sovellettava asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 tarkistamisen yhteydessä myös unionin toimielinten tekemiin hankintasopimuksiin.

- (34) Komission olisi annettava ohjeita, jotta hankintaviranomaisten, hankintayksiköiden ja talouden toimijoiden olisi helpompi soveltaa tätä asetusta. Kyseisissä ohjeissa olisi annettava tietoa erityisesti luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden alkuperän sekä tavaroiden ja palvelujen alkuperän käsitteistä, lisävelvoitteesta sekä kyseisten säännösten soveltamisesta tämän asetuksen yhteydessä. Ottaen huomioon unionin yleisen toimintapoliittisen tavoitteen tukea pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yritykset), kyseisissä ohjeissa olisi otettava huomioon myös erityiset tietotarpeet, joita pk-yrityksillä on niiden soveltaessa tätä asetusta, jotta voidaan estää pk-yritysten liiallinen rasittuminen.
- (35) Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti on tarpeen ja aiheellista perustavoitteen, joka koskee unionin talouden toimijoiden, tavaroiden ja palvelujen kolmansien maiden julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoillepääsyn parantamista vahvistamalla sitoumusten piiriin kuulumattomia hankintoja koskevat toimenpiteet, toteuttamiseksi säätää menettelyistä, joita noudattaen komissio voi ryhtyä tutkimaan väitetyjä kolmansien maiden toimenpiteitä tai käytäntöjä, jotka kohdistuvat unionin talouden toimijoihin, tavaroihin ja palveluihin, ja ryhtyä neuvotteluihin asianomaisten kolmansien maiden kanssa. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen aiottujen tavoitteiden saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan sitoumusten piiriin kuulumattomia hankintoja koskevat toimenpiteet, joiden tarkoituksena on parantaa unionin talouden toimijoiden, tavaroiden ja palvelujen pääsyä kolmansien maiden julkisten hankintojen ja käyttöoikeussopimusten markkinoille. Siinä säädetään menettelyistä, joita noudattaen komissio voi ryhtyä tutkimaan väitetyjä kolmansien maiden toimenpiteitä tai käytäntöjä, jotka kohdistuvat unionin talouden toimijoihin, tavaroihin ja palveluihin, ja ryhtyä neuvotteluihin asianomaisten kolmansien maiden kanssa.

Tässä asetuksessa säädetään komission mahdollisuudesta määrätä tällaisten kolmansien maiden toimenpiteiden tai käytäntöjen osalta IPI-toimenpiteitä, joilla rajoitetaan kolmansien maiden talouden toimijoiden, tavaroiden tai palvelujen pääsyä unionin julkisia hankintoja koskeviin menettelyihin.

2. Tätä asetusta sovelletaan julkisia hankintoja koskeviin menettelyihin, jotka kuuluvat seuraavien säädösten soveltamisalaan:

- a) direktiivi 2014/23/EU;
- b) direktiivi 2014/24/EU;
- c) direktiivi 2014/25/EU.

3. Tämä asetus ei vaikuta unionin kansainvälisiin velvoitteisiin tai toimenpiteisiin, joita jäsenvaltiot tai niiden hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt voivat toteuttaa 2 kohdassa tarkoitettujen säädösten mukaisesti.

4. Tätä asetusta sovelletaan julkisia hankintoja koskeviin menettelyihin, jotka on käynnistetty sen voimaantulon jälkeen. IPI-toimenpidettä sovelletaan ainoastaan sellaisiin julkisia hankintoja koskeviin menettelyihin, jotka kuuluvat IPI-toimenpiteen piiriin ja jotka on käynnistetty kyseisen IPI-toimenpiteen voimaantulon ja sen voimassaolon päättymisen, peruuttamisen tai soveltamisen keskeyttämisen välisenä aikana. IPI-toimenpiteen soveltamisalaan kuuluvissa menettelyissä hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on sisällytettävä julkisia hankintoja koskeviin asiakirjoihin viittaus tämän asetuksen ja mahdollisten sovellettavien IPI-toimenpiteiden soveltamiseen.

5. Talouden toimijoihin sovelletaan ympäristöön liittyviä, sosiaalisia ja työhön liittyviä vaatimuksia direktiivien 2014/23/EU, 2014/24/EU ja 2014/25/EU tai muun unionin oikeuden mukaisesti.

2 artikla

Määritelmät

1. Tässä asetuksessa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- a) 'talouden toimijalla' tarkoitetaan direktiiveissä 2014/23/EU, 2014/24/EU ja 2014/25/EU määriteltyä talouden toimijaa;
- b) 'tavaroilla' tarkoitetaan julkisia hankintoja koskevan menettelyn kohteessa ja asiaankuuluvan sopimuksen eritelmissä tarkoitettuja tavaroita, mutta niihin eivät kuulu toimitettuihin tavaroihin sisältyvät tuotantopanokset, materiaalit tai ainesosat;
- c) 'ennakoidulla arvolla' tarkoitetaan direktiivien 2014/23/EU, 2014/24/EU ja 2014/25/EU mukaisesti laskettua sopimuksen ennakoitua arvoa;
- d) 'pistemäärän oikaisulla' tarkoitetaan tietyn prosenttiosuuden suuruista suhteellista vähennystä tarjouksen pistemäärästä, jonka hankintaviranomainen tai hankintayksikkö on antanut asiaankuuluvissa julkisia hankintoja koskevissa asiakirjoissa määriteltyjen sopimuksetekoperusteiden perusteella suorittaman arvioinnin tuloksena. Jos hinta tai kustannus on ainoa sopimuksetekoperuste, pistemäärän oikaisulla tarkoitetaan tarjoajan tarjoaman hinnan suhteellista korottamista tietyllä prosenttiosuudella tarjousten arviointia varten;
- e) 'näytöllä' tarkoitetaan kaikkia tietoja, todistuksia, tositteita tai lausumia, joiden tarkoituksena on osoittaa, että 8 artiklassa säädettyjä velvoitteita on noudatettu, kuten seuraavia:
 - i) asiakirjat, jotka osoittavat, että tavarat ovat peräisin unionista tai kolmannesta maasta;
 - ii) toimitettavien tavaroiden valmistusmenetelmien kuvaus, mukaan lukien näytteet, kuvaukset tai valokuvat;
 - iii) otteet asiaankuuluvista rekistereistä tai palvelujen alkuperää koskevista tilinpäätöksistä, mukaan lukien arvonlisäverotunniste;
- f) 'hankintaviranomaisella' tarkoitetaan direktiiveissä 2014/23/EU, 2014/24/EU ja 2014/25/EU määriteltyä hankintaviranomaista;
- g) 'hankintayksiköllä' tarkoitetaan direktiiveissä 2014/23/EU ja 2014/25/EU määriteltyä hankintayksikköä;
- h) 'kiinnostuneella osapuolella' tarkoitetaan henkilöä tai yhteisöä, jonka etuun kolmannen maan toimenpide tai käytäntö saattaa vaikuttaa, kuten yrityksiä, yritysten yhteenliittymiä tai työmarkkinaosapuolia unionin tasolla edustavia tärkeimpiä työmarkkinakeskusjärjestöjä;
- i) 'kolmannen maan toimenpiteellä tai käytännöllä' tarkoitetaan kaikenlaisia lakeja, asetuksia tai hallinnollisia toimia, menettelyjä tai käytäntöjä tai niiden yhdistelmiä, joita kolmannen maan julkishallinnon viranomaiset tai yksittäiset hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt hyväksyvät tai ylläpitävät millä tahansa tasolla ja joiden seurauksena on vakava ja toistuva häiriö unionin talouden toimijoiden, tavaroiden tai palvelujen pääsyssä kyseisen kolmannen maan julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille;
- j) 'IPI-toimenpiteellä' tarkoitetaan komission tämän asetuksen mukaisesti hyväksymää toimenpidettä, jolla rajoitetaan kolmansista maista peräisin olevien talouden toimijoiden, tavaroiden tai palvelujen pääsyä unionin julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille sitoumusten piiriin kuulumattomien hankintojen alalla;
- k) 'sitoumusten piiriin kuulumattomalla hankinnalla' tarkoitetaan sellaisten tavaroiden tai palvelujen julkisia hankintoja tai käyttöoikeussopimuksia koskevia menettelyjä, joiden osalta unioni ei ole tehnyt markkinoillepääsyä koskevia sitoumuksia kansainvälisessä sopimuksessa julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten alalla;
- l) 'sopimuksilla' tarkoitetaan direktiivissä 2014/24/EU määriteltyjä hankintasopimuksia, direktiivissä 2014/23/EU määriteltyjä käyttöoikeussopimuksia ja direktiivissä 2014/25/EU määriteltyjä tavarahankintasopimuksia, rakennusurakkasopimuksia ja palveluhankintasopimuksia;
- m) 'tarjoajalla' tarkoitetaan direktiiveissä 2014/23/EU, 2014/24/EU ja 2014/25/EU määriteltyä tarjoajaa;
- n) 'maalla' tarkoitetaan mitä tahansa valtiota tai erillistä tullialuetta ilman, että tällä käsitteellä on suvereniteettiin liittyviä seurauksia;

- o) 'alihankinnalla' tarkoitetaan sen järjestämistä, että kolmas osapuoli toteuttaa osan sopimuksesta; siihen ei sisälly pelkkää palvelun tarjoamiseksi tarvittavien tavaroiden tai osien toimittamista.

2. Tässä asetuksessa, sen 6 artiklan 3 ja 7 kohtaa lukuun ottamatta, direktiiveissä 2014/23/EU, 2014/24/EU ja 2014/25/EU tarkoitettua rakennusurakan toteuttamista pidetään palvelun suorittamisena.

3 artikla

Alkuperän määrittäminen

1. Talouden toimijan alkuperänä pidetään
 - a) luonnollisen henkilön ollessa kyseessä sitä maata, jonka kansalainen henkilö on tai jossa kyseisellä henkilöllä on pysyvä oleskeluoikeus;
 - b) oikeushenkilön ollessa kyseessä jompaakumpaa seuraavista:
 - i) sitä maata, jonka lainsäädännön mukaisesti oikeushenkilö on perustettu tai muulla tavoin järjestetty ja jonka alueella oikeushenkilö harjoittaa olennaista liiketoimintaa;
 - ii) jos oikeushenkilö ei harjoita olennaista liiketoimintaa sen maan alueella, jossa se on perustettu tai muulla tavoin järjestetty, oikeushenkilön alkuperä on sen henkilön tai niiden henkilöiden alkuperä, joka voi tai jotka voivat suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa oikeushenkilöön kyseisen oikeushenkilön omistuksen, siinä olevan rahoitusosuuden tai kyseistä oikeushenkilöä koskevien sääntöjen perusteella.

Ensimmäisen alakohdan b alakohdan ii alakohtaa sovellettaessa kyseisellä henkilöllä tai kyseisillä henkilöillä oletetaan olevan määräysvalta oikeushenkilöön seuraavissa tapauksissa, joissa ne suoraan tai välillisesti

- a) omistavat enemmistön oikeushenkilön merkitystä pääomasta;
- b) hallitsevat enemmistöä oikeushenkilön osakkeisiin perustuvista äänioikeuksista; tai
- c) voivat nimittää yli puolet oikeushenkilön hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

2. Jos talouden toimija on luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden tai julkisyhteisöjen ryhmittymä taikka mikä tahansa niiden yhdistelmä ja vähintään yksi tällaisista henkilöistä tai yhteisöistä on peräisin kolmannelta maasta, jonka talouden toimijat, tavarat tai palvelut ovat IPI-toimenpiteen kohteena, kyseistä IPI-toimenpidettä sovelletaan myös kyseisen ryhmittymän jäseniin.

Jos kuitenkin tällaisten henkilöiden tai yhteisöiden osuus ryhmittymästä on alle 15 prosenttia kyseisen ryhmittymän jättämisen tarjouksen arvosta, kyseistä IPI-toimenpidettä ei sovelleta kyseiseen tarjoukseen, elleivät kyseiset henkilöt tai yhteisöt ole välttämättömiä sen kannalta, että suurin osa vähintään yhdestä valintaperusteesta täyttyy julkisia hankintoja koskevassa menettelyssä.

3. Hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt voivat milloin tahansa julkisia hankintoja koskevan menettelyn aikana pyytää talouden toimijaa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään talouden toimijan alkuperän todentamiseen liittyviä tietoja tai asiakirjoja asianmukaisessa määräajassa, edellyttäen että tällaisten pyyntöjen esittämisessä noudatetaan yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteita. Jos talouden toimija ei toimita tällaisia tietoja tai asiakirjoja ilman järkevää selitystä ja siten estää hankintaviranomaisia tai hankintayksiköitä todentamasta talouden toimijan alkuperää tai tekee tällaisen todentamisen käytännössä mahdottomaksi tai erittäin vaikeaksi, kyseinen talouden toimija on suljettava pois asianomaisesta julkisia hankintoja koskevasta menettelystä.

4. Tavarankäytön alkuperä on määritettävä asetuksen (EU) N:o 952/2013 60 artiklan mukaisesti, ja palvelun alkuperä on määritettävä sen suorittavan talouden toimijan alkuperän perusteella.

4 artikla

Vähiten kehittyneistä maista peräisin olevia tavaroita ja palveluja koskeva vapautus

Komissio ei käynnistä tutkimusta, joka koskee asetuksen (EU) N:o 978/2012 liitteessä IV lueteltuja vähiten kehittyneitä maita, ellei ole näyttöä siitä, että luettelossa mainittu kolmas maa tai sen talouden toimija on kiertänyt IPI-toimenpidettä.

II LUKU

Tutkimukset, neuvottelut, toimenpiteet ja velvoitteet

5 artikla

Tutkimukset ja neuvottelut

1. Komissio voi omasta aloitteestaan tai unionin kiinnostuneen osapuolen tai jäsenvaltion perustellun valituksen johdosta käynnistää tutkimuksen väitetystä kolmannen maan toimenpiteestä tai käytännöstä julkaisemalla asiaa koskevan ilmoituksen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Tällaisessa tutkimuksen käynnistämistä koskevassa ilmoituksessa on oltava komission alustava arvio kolmannen maan toimenpiteestä tai käytännöstä, ja siinä on pyydetävä kiinnostuneita osapuolia ja jäsenvaltioita toimittamaan asiaankuuluvia tietoja komissiolle tietyn ajan kuluessa.

Komissio asettaa verkkosivustollaan saataville sähköisen välineen. Jäsenvaltioiden ja unionin kiinnostuneiden osapuolten on käytettävä kyseistä välinettä perustellun valituksen esittämiseen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen julkaisemisen yhteydessä komissio pyytää asianomaista kolmatta maata esittämään näkemyksiään, antamaan asiaankuuluvia tietoja ja aloittamaan neuvottelut komission kanssa, jotta väitetty kolmannen maan toimenpide tai käytäntö voidaan poistaa tai korjata. Komissio tiedottaa jäsenvaltioille säännöllisesti tutkimuksen ja neuvottelujen etenemisestä asetuksen (EU) 2015/1843 7 artiklalla perustetussa kaupan esteitä käsittelevässä komiteassa.

3. Tutkimus ja neuvottelut on saatettava päätökseen yhdeksän kuukauden kuluessa niiden käynnistämisestä. Komissio voi perustelluissa tapauksissa pidentää tätä aikaa viidellä kuukaudella julkaisemalla ilmoituksen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja ilmoittamalla kolmannelle maalle, kiinnostuneille osapuolille ja jäsenvaltioille kyseisestä pidentämisestä.

4. Tutkimuksen ja neuvottelujen päätyttyä komissio asettaa julkisesti saataville kertomuksen, jossa esitetään tutkimuksen tärkeimmät tulokset ja toimenpide-ehdotukset. Komissio esittää kyseisen kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

5. Jos komissio tutkimuksensa jälkeen toteaa, että väitettyä kolmannen maan toimenpidettä tai käytäntöä ei ylläpidetä tai että se ei johda vakavaan ja toistuvaan häiriöön unionin talouden toimijoiden, tavaroiden tai palvelujen pääsyssä kolmannen maan julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille, se päättää tutkimuksen ja julkaisee ilmoituksen sen päättämisestä *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

6. Komissio voi keskeyttää tutkimuksen ja neuvottelut milloin tahansa, jos asianomainen kolmas maa

a) toteuttaa tyydyttäviä korjaavia toimenpiteitä, joilla poistetaan tai korjataan vakava ja toistuva häiriö unionin talouden toimijoiden, tavaroiden tai palvelujen pääsyssä kolmannen maan julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille, ja siten parantaa tällaista markkinoillepääsyä; tai

b) antaa unionille sitoumuksia kolmannen maan toimenpiteen tai käytännön lopettamisesta tai siitä vaiheittain luopumisesta, myös laajentamalla voimassa olevan sopimuksen soveltamisalaa julkisiin hankintoihin, kohtuullisen ajan kuluessa mutta viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tällaisten sitoumusten antamisesta.

7. Komissio voi jatkaa tutkimusta ja neuvotteluja milloin tahansa, jos se katsoo, että keskeyttämisen syyt eivät enää ole päteviä.

8. Komissio julkaisee *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ilmoituksen, jos tutkimus tai neuvottelut keskeytetään tai niitä jatketaan.

6 artikla

IPI-toimenpiteet

1. Jos komissio 5 artiklan mukaisten tutkimusten ja neuvottelujen jälkeen toteaa kolmannen maan toimenpiteen tai käytännön olemassaolon, se hyväksyy täytäntöönpanosäädöksellä IPI-toimenpiteen, jos se katsoo tämän olevan unionin edun mukaista. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

2. Sen määrittämiseksi, onko IPI-toimenpiteen hyväksyminen unionin edun mukaista, on arvioitava kokonaisuutena kaikkia eri etuja, mukaan lukien unionin talouden toimijoiden edut. IPI-toimenpiteitä ei hyväksytä, jos komissio katsoo kaikkien saatavilla olevien tietojen perusteella, että tällaisten toimenpiteiden hyväksyminen ei ole unionin edun mukaista.

3. IPI-toimenpide määritetään saatavilla olevat tiedot huomioon ottaen seuraavin perustein:

- a) IPI-toimenpiteen oikeasuhteisuus kolmannen maan toimenpiteeseen tai käytäntöön nähden;
- b) asianomaisten tavaroiden ja palvelujen vaihtoehtoisten hankintalähteiden saatavuus, jotta vältetään tai minimoidaan hankintaviranomaisille ja hankintayksiköille aiheutuva merkittävä kielteinen vaikutus.

4. IPI-toimenpidettä sovelletaan ainoastaan sellaisiin julkisiin hankintoihin menettelyihin, joiden ennakoitu arvo ylittää kynnysarvon, jonka komissio määrittää tutkimuksen ja neuvottelujen tulosten perusteella ja ottaen huomioon 3 kohdassa vahvistetut perusteet. Kyseisen ennakoidun arvon olisi oltava rakennusurakoiden ja käyttöoikeussopimusten osalta yhtä suuri tai suurempi kuin 15 000 000 euroa ilman arvonlisäveroa ja tavaroiden ja palvelujen osalta yhtä suuri tai suurempi kuin 5 000 000 euroa ilman arvonlisäveroa.

5. IPI-toimenpidettä sovelletaan dynaamisessa hankintajärjestelmässä tehtyihin erillissopimuksiin, jos IPI-toimenpidettä sovelletaan myös kyseisiin dynaamisiin hankintajärjestelmiin, lukuun ottamatta erillissopimuksia, joiden ennakoitu arvo alittaa direktiivin 2014/23/EU 8 artiklassa, direktiivin 2014/24/EU 4 artiklassa tai direktiivin 2014/25/EU 15 artiklassa säädetyt arvot. IPI-toimenpidettä ei sovelleta julkisiin hankintoihin menettelyihin sopimusten tekemiseksi puitesopimuksen perusteella tai yksittäisiä osia koskeviin sopimuksiin, jotka tehdään direktiivin 2014/24/EU 5 artiklan 10 kohdan tai direktiivin 2014/25/EU 16 artiklan 10 kohdan mukaisesti.

6. Edellä 1 kohdassa tarkoitetussa IPI-toimenpiteessä komissio voi päättää 8 kohdassa vahvistetun soveltamisalan puitteissa rajoittaa kolmannesta maasta peräisin olevien talouden toimijoiden, tavaroiden tai palvelujen pääsyä julkisiin hankintoihin menettelyihin vaatimalla hankintaviranomaisia tai hankintayksiköitä

- a) määräämään pistemäärän oikaisun kyseisestä kolmannesta maasta peräisin olevien talouden toimijoiden jättämiin tarjouksiin; tai
- b) sulkemaan pois kyseisestä kolmannesta maasta peräisin olevien talouden toimijoiden jättämät tarjoukset.

7. Edellä 6 kohdan a alakohdassa tarkoitettua pistemäärän oikaisua sovelletaan ainoastaan tarjousten arviointiin ja paremmuusjärjestykseen. Se ei vaikuta hintaan, joka maksetaan tarjouskilpailun voittajan kanssa tehtävän sopimuksen perusteella.

8. Edellä 1 kohdassa tarkoitetussa IPI-toimenpiteessä komissio täsmentää IPI-toimenpiteen soveltamisalan, mukaan lukien seuraavat:

- a) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2195/2002⁽¹⁸⁾ vahvistettuun yhteiseen hankintasanastoon perustuvat alat tai tavaroiden, palvelujen ja käyttöoikeussopimusten luokat sekä mahdolliset sovellettavat poikkeukset;

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2195/2002, annettu 5 päivänä marraskuuta 2002, yhteisestä hankintasanastosta (CPV) (EYVL L 340, 16.12.2002, s. 1).

- b) tietyt hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden luokat;
- c) tietyt talouden toimijoiden luokat;
- d) tietyt kynnysarvot, jotka ovat yhtä suuria tai suurempia kuin 4 kohdassa vahvistetut kynnysarvot;
- e) tarvittaessa 6 kohdan a alakohdassa tarkoitetun pistemäärän oikaisun prosenttiarvot.

Ensimmäisen alakohdan e alakohdassa tarkoitetun oikaisun prosenttiarvo vahvistetaan enintään 50 prosenttiin tarjouksen arvioinnin pistemäärästä kolmannesta maasta ja suunniteltujen tavaroiden, palvelujen, rakennusurakoiden tai käyttöoikeussopimusten alasta riippuen. Sellaisissa julkisia hankintoja koskevissa menettelyissä, joissa hinta tai kustannus on ainoa sopimuksentekoperuste, pistemäärän oikaisu on kaksinkertainen tämän alakohdan ensimmäisessä virkkeessä vahvistettuun prosenttiarvoon nähden. Vastaavat prosenttiarvot on ilmoitettava erikseen IPI-toimenpiteessä.

9. Määrittäessään IPI-toimenpidettä 6 kohdan a tai b alakohdan mukaisten vaihtoehtojen perusteella komissio valitsee sellaisen toimenpiteen, joka on oikeasuhteinen ja jolla voidaan tehokkaimmin korjata häiriö unionin talouden toimijoiden, tavaroiden tai palvelujen pääsyssä kolmansien maiden julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille.

10. Jos komissio katsoo, että kolmas maa toteuttaa tyydyttäviä korjaavia toimenpiteitä, joilla poistetaan tai korjataan häiriö unionin talouden toimijoiden, tavaroiden tai palvelujen pääsyssä kyseisen kolmannen maan julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille, ja siten parantaa tällaista markkinoillepääsyä tai jos kolmas maa antaa sitoumuksia kyseisen toimenpiteen tai käytännön lopettamiseksi, komissio voi peruuttaa IPI-toimenpiteen tai keskeyttää sen soveltamisen.

Jos komissio katsoo, että korjaavat toimenpiteet tai annetut sitoumukset on peruutettu, niiden soveltaminen on keskeytetty tai ne on pantu täytäntöön epäasianmukaisesti, se asettaa havaintonsa julkisesti saataville ja käynnistää IPI-toimenpiteen uudelleen milloin tahansa.

Komissio voi peruuttaa IPI-toimenpiteen, keskeyttää sen soveltamisen tai käynnistää sen uudelleen täytäntöönpanosäädöksellä, ja tällaisessa tapauksessa se julkaisee ilmoituksen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

11. IPI-toimenpiteen voimassaolo päättyy viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta. IPI-toimenpiteen voimassaolo voidaan pidentää viidellä vuodella. Komissio käynnistää kyseisen IPI-toimenpiteen uudelleentarkastelun viimeistään yhdeksän kuukautta ennen kyseisen IPI-toimenpiteen voimassaolon päättymistä julkaisemalla ilmoituksen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Tällainen uudelleentarkastelu on saatettava päätökseen kuuden kuukauden kuluessa sitä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta. Tällaisen uudelleentarkastelun jälkeen komissio voi täytäntöönpanosäädöksellä pidentää IPI-toimenpiteen kestoja, mukauttaa sitä asianmukaisesti tai korvata sen toisella IPI-toimenpiteellä. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

7 artikla

Luettelo hankintaviranomaisista, jotka vapautetaan tämän asetuksen soveltamisesta

1. IPI-toimenpiteiden kohteena olevien hankintamenettelyjen oikeudenmukaiseksi jakamiseksi jäsenvaltioiden kesken komissio voi jonkin jäsenvaltion perustellusta pyynnöstä hyväksyä luettelon kyseisen jäsenvaltion paikallisista, väestömäärältään alle 50 000 asukkaan hallintoyksiköiden hankintaviranomaisista, jotka vapautetaan tämän asetuksen soveltamisesta.

2. Jäsenvaltion on vapautusta koskevassa pyynnössään annettava yksityiskohtaiset tiedot pyynnön perusteluista ja tämän asetuksen 6 artiklan 4 kohdassa vahvistetut kynnysarvot ylittävien sellaisten sopimusten arvosta, joita kaikki luettelossa mainitut hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt ovat tehneet kolmena viimeksi kuluneena vuotena vapautusta koskevaa pyyntöä edeltäneen joulukuun 31 päivästä. Vapautus voidaan myöntää vain, jos sellaisten hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden, joita ei ole tarkoitettu vapauttaa asetuksen soveltamisesta, tekemien tämän asetuksen 6 artiklan 4 kohdassa vahvistetut kynnysarvot ylittävien sopimusten kokonaisarvo ylittää 80 prosenttia pyynnön esittäneessä jäsenvaltiossa samalla kolmen vuoden jaksolla tehtyjen direktiivien 2014/23/EU, 2014/24/EU ja 2014/25/EU soveltamisalaan kuuluvien kynnysarvot ylittävien sopimusten kokonaisarvosta.

3. Vapautus on rajoitettava siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä ja oikeasuhteista, ottaen huomioon asetuksen soveltamisesta vapautettavien hankintaviranomaisten hallinnolliset valmiudet.
4. Komissio ilmoittaa jäsenvaltioille ennen kuin se hyväksyy 1 kohdassa tarkoitetun luettelon. Kyseinen luettelo, joka julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, on voimassa kolme vuotta, ja sitä voidaan tarkistaa tai se voidaan uusia joka kolmas vuosi asianomaisen jäsenvaltion perustellusta pyynnöstä.

8 artikla

Tarjouskilpailun voittajan velvoitteet

1. Kun kyse on julkisia hankintoja koskevista menettelyistä, jotka ovat IPI-toimenpiteen kohteena, ja puitesopimuksen perusteella tehdyistä sopimuksista, joiden ennakoitu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin direktiivin 2014/23/EU 8 artiklassa, direktiivin 2014/24/EU 4 artiklassa ja direktiivin 2014/25/EU 15 artiklassa säädetty arvot, ja kyseiset puitesopimukset ovat olleet IPI-toimenpiteen kohteena, hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on sisällytettävä julkista hankintaa koskeviin asiakirjoihin myös seuraavat tarjouskilpailun voittajan velvoitteet:
 - a) olla teettämättä alihankintana enempää kuin 50 prosenttia sopimuksen kokonaisarvosta sellaisilla talouden toimijoilla, jotka ovat peräisin IPI-toimenpiteen kohteena olevasta kolmannelta maasta;
 - b) sopimuksissa, jotka kattavat tavaroiden toimittamisen, varmistaa sopimuksen keston ajan, että sopimuksen täytäntöönpanon yhteydessä toimitetut tavarat tai suoritettavat palvelut, jotka ovat peräisin IPI-toimenpiteen kohteena olevasta kolmannelta maasta, edustavat enintään 50:tä prosenttia sopimuksen kokonaisarvosta, riippumatta siitä, toimittaako kyseiset tavarat tarjouskilpailun voittaja suoraan vai alihankkija tai suorittaako kyseiset palvelut tarjouskilpailun voittaja suoraan vai alihankkija;
 - c) toimittaa hankintaviranomaiselle tai hankintayksikölle niiden pyynnöstä a tai b alakohtaa koskeva riittävä näyttö viimeistään sopimuksen täytäntöönpanon päätyttyä;
 - d) maksaa oikeasuhteinen maksu, joka on 10–30 prosenttia sopimuksen kokonaisarvosta, jos a tai b alakohdassa tarkoitettuja velvoitteita ei noudateta.
2. Sovellettaessa 1 kohdan c alakohtaa riittää, että toimitetaan näyttöä siitä, että yli 50 prosenttia sopimuksen kokonaisarvosta on peräisin muista maista kuin IPI-toimenpiteen kohteena olevasta kolmannelta maasta. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön on pyydettävä asiaankuuluvaa näyttöä, jos on perusteltuja viitteitä siitä, että 1 kohdan a tai b alakohtaa ei ole noudatettu, tai jos sopimus tehdään sellaisen talouden toimijoiden ryhmittämän kanssa, johon kuuluu IPI-toimenpiteen kohteena olevasta kolmannelta maasta peräisin oleva oikeushenkilö.
3. Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on sisällytettävä viittaus tässä artiklassa vahvistettuihin velvoitteisiin niiden julkisia hankintoja koskevien menettelyjen asiakirjoihin, joihin sovelletaan IPI-toimenpidettä.

9 artikla

Poikkeukset

1. Hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt voivat poikkeuksellisesti päättää olla soveltamatta IPI-toimenpidettä julkisia hankintoja koskevaan menettelyyn, jos
 - a) ainoastaan IPI-toimenpiteen kohteena olevasta kolmannelta maasta peräisin olevien talouden toimijoiden esittämät tarjoukset täyttävät tarjouskilpailun vaatimukset; tai
 - b) päätös olla soveltamatta IPI-toimenpidettä on perusteltu yleiseen etuun, kuten kansanterveyteen tai ympäristön-suojeluun, liittyvistä pakottavista syistä.
2. Jos hankintaviranomainen tai hankintayksikkö päättää olla soveltamatta IPI-toimenpidettä, sen on toimitettava komissiolle kyseessä olevan jäsenvaltion päättämällä tavalla viimeistään 30 päivän kuluttua sopimuksen tekemisestä seuraavat tiedot:
 - a) hankintaviranomaisen tai hankintayksikön nimi ja yhteystiedot;

- b) kuvaus sopimuksen kohteesta;
- c) tiedot talouden toimijoiden alkuperästä;
- d) peruste päätökselle olla soveltamatta IPI-toimenpidettä sekä poikkeuksen soveltamisen yksityiskohtainen perustelu;
- e) tarvittaessa muut hankintaviranomaisen tai hankintayksikön tarpeellisiksi katsomat tiedot.

Komissio voi pyytää asianomaisilta jäsenvaltioilta lisätietoja.

10 artikla

Oikeussuojakeinot

Direktiivejä 89/665/ETY ja 92/13/ETY sovelletaan vastaavasti oikeussuojan varmistamiseksi talouden toimijoille, joiden edun mukaista on tai on ollut saada tietty tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluva sopimus.

III LUKU

Täytäntöönpanovalta, kertomukset ja loppusäännökset

11 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa asetuksen (EU) 2015/1843 7 artiklalla perustettu komitea. Tämä komitea on asetuksen (EU) N:o 182/2011 3 artiklassa tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.
3. Jos komitea ei anna lausuntoa tämän asetuksen 6 artiklan 6 kohdan b alakohdan mukaisen tarjousten poissulkemisen muodossa olevan IPI-toimenpiteen luonnoksen hyväksymiseksi, komissio ei hyväksy luonnosta täytäntöönpanosäädökseksi ja sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.

12 artikla

Ohjeet

Jotta hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden sekä talouden toimijoiden olisi helpompi soveltaa tätä asetusta, komissio antaa ohjeita kuuden kuukauden kuluessa 29 päivästä elokuuta 2022.

13 artikla

Kertomukset

1. Komissio antaa viimeistään 30 päivänä elokuuta 2025 ja sen jälkeen vähintään kahden vuoden välein kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle tämän asetuksen soveltamisesta ja sellaisten tämän asetuksen nojalla käytyjen kansainvälisten neuvottelujen edistymisestä, joissa käsitellään unionin talouden toimijoiden pääsyä kolmansien maiden julkisten hankintojen tai käyttöoikeussopimusten markkinoille. Kyseinen kertomus julkistetaan. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä annettava komissiolle tiedot tämän asetuksen mukaisten toimenpiteiden soveltamisesta, mukaan lukien tiedot sellaisten julkisia hankintoja koskevien menettelyjen lukumäärästä keskustasolla ja sitä alemmalla tasolla, joihin on sovellettu tiettyä IPI-toimenpidettä, kyseisen IPI-toimenpiteen kohteena olevista kolmansista maista saatujen tarjousten lukumäärästä sekä tapauksista, joihin on sovellettu erityistä poikkeusta IPI-toimenpiteestä.

2. Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on raportoitava komissiolle IPI-toimenpiteiden soveltamisesta osana sopimusten tekemistä koskevia tietoja Tenders electronic daily -tietokannan (TED) kautta. Tällaisessa raportissa on oltava kunkin asiaankuuluvan menettelyn osalta tiedot IPI-toimenpiteiden soveltamisesta, asiaankuuluvan IPI-toimenpiteen kohteena olevista kolmansista maista saatujen tarjousten lukumäärästä, niiden tarjousten lukumäärästä, joihin on sovellettu tarjouksen poissulkemista tai pistemäärän oikaisua, sekä IPI-toimenpiteestä tehtyjen erityisten poikkeusten soveltamisesta. Komissio käyttää näitä tietoja tämän artiklan nojalla vaaditussa säännöllisessä raportoinnissaan. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle sen pyynnöstä lisätietoja tämän asetuksen mukaisten toimenpiteiden soveltamisesta.

14 artikla

Uudelleentarkastelu

Komissio tarkastelee uudelleen tämän asetuksen soveltamisalaa, toimivuutta ja tehokkuutta ja laatii kertomuksen havainnoistaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään neljän vuoden kuluttua täytäntöönpanosäädöksen hyväksymisestä tai viimeistään 30 päivänä elokuuta 2027 sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi, ja sen jälkeen viiden vuoden välein.

15 artikla

Voimaantulo

Tämä asetusta tulee voimaan kuudentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetusta on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 23 päivänä kesäkuuta 2022.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

R. METSOLA

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

F. RIESTER

**Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteinen lausuma koskien Euroopan parlamentin ja neuvoston
asetusta (EU) 2022/1031**

Euroopan parlamentti ja neuvosto tunnustavat, että tässä säädöksessä hyväksytyt komiteamenettelyä koskevat säännöt eivät vaikuta muiden käynnissä olevien tai tulevien lainsäädäntöneuvottelujen tulokseen eikä niitä voida tulkita ennakkotapakseksi muille lainsäädäntömenettelyille.

Komission lausuma kansainvälisten julkisten hankintojen välinettä koskevan asetuksen uudelleentarkastelusta (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2022/1031)

Suorittaessaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/1031 soveltamisalan, toiminnan ja tehokkuuden uudelleentarkastelua sen 14 artiklan mukaisesti komissio arvioi myös tarvetta vapauttaa sen soveltamisesta ne kehitysmaat, jotka ovat asetuksen (EU) N:o 978/2012 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetun yleisen menettelyn edunsaajia ja erityisesti asetuksen (EU) N:o 978/2012 9 artiklassa määritellyn kestävästä kehityksestä ja hyvästä hallinnosta edistävän erityisen kannustusmenettelyn edunsaajia. Komissio kiinnittää uudelleentarkastelussa erityistä huomiota aloihin, joita pidetään EU:n julkisten hankintojen kannalta strategisina.
